

To commemorate the Yahrzeit of the Rav (18 Nisan)
“What Would Rav Soloveitchik Say”
Sunday April 12th -18 Nisan 11:30am Israel time

Rabbi Ari Kahn

Joseph Ber Soloveitchik ([Hebrew](#): יוסף דב הלוי סלובייצ'יק *Yosef Dov ha-Levi Soloveychik*;
February 27, 1903 – April 9, 1993)

With his father, the young **Soloveitchik** studied the following talmudic tractates: Baba Kama, Baba Mezia, Baba Bathra, Sanhedrin, Shevuot, Makkot, Gittin, Kidushin, Nedarim, Nazir, Sotah, Zevachim, Menahot, Me'ilah, Bekhorot, Temurah, Kelim, Oholot, Yadayim, Berakhot, Peah, Terumot, Maaser Sheni, and Bikkurim.⁶

While doing so, the youngster developed innovative approaches and novellas to explain difficult talmudic and Maimonidean passages. Reb Moshe later sent a **notebook** of these insights to his father, Reb **Chaim**. The latter was overwhelmed with his grandson's precocious abilities and predicted that he would be a major source of Torah illumination for the next generation.⁷

The well-known rabbi of Kovno and the author of the *Devar Avraham*, Reb Avraham Dovber Kahana-Shapiro (1870–1943), was later to write:

The spirit of his illustrious grandfather, the leading rabbi of his time, Rabbi **Chaim Soloveitchik**, rests upon Rabbi Joseph Dov **Soloveitchik**. Just like his grandfather, he too is a master of the entire range of talmudic literature. . . . Happy is the country that will be privileged to be the home of this great sage. The sages have ordained him to be the true interpreter of all religious problems, and the Halakhah shall always be in accordance with his rulings.⁸

Rabbi Moshe Soloveichik said the following about his son in his 1935 letter to the Religious Council of Tel Aviv: "In earlier generations it was felt that Torah and secular studies could not be joined together. However, in this generation we do occasionally encounter masters of both disciplines. My son is the prime example of this accomplishment. He is the greatest Torah scholar of our times. His Torah knowledge is awe-inspiring and on the level of that of the rabbinic luminaries of previous eras. Likewise, his mastery of secular studies is the most unique among contemporary Torah scholars." The letter is found at the end of *Sefer ha-Yovel Lichvod Moreinu ha-Gaon Rav Yosef Dov Soloveitchik* (Jerusalem: Mossad Harav Kook, 1984), vol. 1, p. 619.

Shulchan Oruch 328:12

(יב) כְּשֶׁמְחַלְלִין שַׁבָּת עַל חֲלִי שֵׁישׁ בּוֹ סִכְנָה, מְשַׁתְּדְּלִין שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי עֲכוּ"ם וְקִטְנִים וְנָשִׁים אֲלֵא עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל גְּדוּלִים וּבְנֵי דַעַת. {הִגָּה: וַיֵּשׁ אוֹמְרִים דָּאם אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּלֹא דַחוּי וּבְלֹא אַחֲוֵר עַל יְדֵי שְׁנוּי, עוֹשֶׂה עַל יְדֵי שְׁנוּי; וְאִם אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי עֲכוּ"ם בְּלֹא אַחֲוֵר כָּלֵל, עוֹשִׂין עַל יְדֵי עֲכוּ"ם (אוֹר זְרוּעַ וּש"ג וּמ"מ בְּשֵׁם רַאב"ן) וְכֵן נוֹהֲגִים; אֲבָל בְּמָקוֹם דִּישׁ לַחֲוֹשׁ שִׁיתַּעֲצֹל הָעֲכוּ"ם, אֵין לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי עֲכוּ"ם (תוֹסֵפוֹת וַר"ן). }

Rambam shabbat 2:1-3

(א) דַּחוּיָּהּ הִיא שַׁבָּת אֲצֵל סִכְנַת נִפְשׁוֹת כִּשְׁאָר כָּל הַמַּצּוֹת. לְפִיכָךְ חוֹלָה שֵׁישׁ בּוֹ סִכְנָה עוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרְכּוֹ בַּשַּׁבָּת עַל פִּי רוּפֵא אֲמֵן שֶׁל אוֹתוֹ מָקוֹם. סִפְקָא נִשְׁהוּא צָרִיךְ לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת סִפְקָא שְׁאֵינוֹ צָרִיךְ. וְכֵן אִם אָמַר רוּפֵא לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת וְרוּפֵא אַחֵר אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ מְחַלְלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת שֶׁסִּפְקָא נִפְשׁוֹת דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת:

(ב) אֲמָדוּהוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת נִשְׁהוּא צָרִיךְ לְכַךְ וְכַךְ לְשִׁמּוּנָה יָמִים אֵין אוֹמְרִים נִמְתִּין עַד הָעֶרֶב כְּדִי שְׁלֹא לְחַלֵּל עָלָיו שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת אֲלֵא מִתְחִילִין מֵהַיּוֹם שֶׁהוּא שַׁבָּת וּמְחַלְלִין עָלָיו אֶפְלוּ מֵאָה שַׁבָּתוֹת כָּל זְמַן שֶׁהוּא צָרִיךְ וַיֵּשׁ בּוֹ סִכְנָה אוֹ סִפְקָא סִכְנָה מְחַלְלִין. וּמִדְּלִיקִין לוֹ אֶת הַנֵּר וּמַכְבִּין מִלְּפָנָיו אֶת הַנֵּר וְשׁוֹחֲטִין לוֹ וְאוֹפִין וּמַבְשְׁלִין וּמַחֲמִין לוֹ חֲמִין בֵּין לְהַשְׁקוֹתוֹ בֵּין לְרַחֲצוֹת גּוּפוֹ. כָּלֵלוּ שֶׁל דְּבַר שַׁבָּת לַגִּבִּי חוֹלָה שֵׁישׁ בּוֹ סִכְנָה הָרִי הוּא כָּחַל לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ לָהֶן:

(ג) כְּשֶׁעוֹשִׂים דְּבָרִים הָאֵלּוּ אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן לֹא עַל יְדֵי נְכָרִים וְלֹא עַל יְדֵי קִטְנִים וְלֹא עַל יְדֵי עֲבָדִים וְלֹא עַל יְדֵי נָשִׁים כְּדִי שְׁלֹא תִּהְיֶה שַׁבָּת קִלְהָ בְּעֵינֵיהֶם. אֲלֵא עַל יְדֵי גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל וְחֻכְמֵיהֶם. וְאַסּוּר לְהַתְמַהֲמַה בְּחִלּוּל שַׁבָּת לְחוֹלָה שֵׁישׁ בּוֹ סִכְנָה שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם (ויקרא י"ח:ה'), וְלֹא שְׁיִמּוֹת בָּהֶם. הָא לְמַדָּתָ שְׁאֵין מִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה נִקְמָה בְּעוֹלָם אֲלֵא רַחֲמִים וְחֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְאֵלּוּ הָאֶפִיקוֹרוֹסִים שְׁאוֹמְרִים שְׁזָה חִלּוּל שַׁבָּת וְאַסּוּר

עֲלֵיהֶן הַפֶּתוּב אוֹמֵר גַּם אֲנִי נִתְּתִי לָהֶם חֻקִּים לֹא טוֹבִים וּמִשְׁפָּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם
(יחזקאל כ': כ"ה):

רשימות שיעורים רי"ד סולובייצ'יק מסכת יבמות דף ה עמוד ב :
ואמר הגר"ח זצ"ל דיתכן ששיטת הרמב"ם בהצלת נפשות בשבת דומה לשיטתו
בטומאת כהן לקרובו וכפי שביארנו למעלה דלרמב"ם עצם מצות האבילות של
הכהן מחייבת אותו לחלל את קדושתו ולהטמא לקרובו. ומפני כך סובר
הרמב"ם שטומאת כהן לקרובו דחוויה ולא הותרה וכן"ל. וסובר הרמב"ם דה"ה
בפקו"נ שיש קיום מיוחד במצות הצלת נפשות כשהיהודי המציל דוחה איסור
תורה כדי להציל נפש מישראל, ומקיים בזה מצות וחי בהם ולא שימות בהם,
והקיום המיוחד הזה לדחות איסור תורה לשם הצלת נפשות לא מתקיימת אם
מצילין ע"י עכו"ם. ולפיכך יהודי חייב להציל בעצמו ולא להציל ע"י עכו"ם
כדי שידחה את האיסור לצורך מצות הצלת נפשות, שבכך מקיים את המצוה
המיוחדת דהצלת נפשות ע"י דחיית איסור. ובכך נמי מבואר למה אליבא
דהרמב"ם מקפידין שדוקא חכמים יצילו כי קיום מצוה זו דפקו"נ ע"י איסור
מהוה מצוה שבגופו, ולחכמים זכות קדימה לקיימה דא"א לקיימה ע"י שליח
או ע"י עכו"ם אלא בגופם. והגר"ח זצ"ל היה תמיד רגיל להתעסק בגופו
בהצלת נפשות בק"ק בריסק ולא הניח לאנשים אחרים להציל במקום
שהיה אפשר לו להציל בעצמו, וכשיטת הרמב"ם שהגר"ח זצ"ל פסק ונהג
כמוהו בקפידה רבה. ואמר הגר"ח זצ"ל שבכך מתמיר במצות הצלת
נפשות, ואינו ח"ו מקיל באיסור שבת, כי אפילו על ספק פקו"נ מחללין את
השבת, ובודאי במקום שיש פסק הרמב"ם והמחבר המחייב את החכם לדחות
שבת ולהציל נפשות בעצמו ובגופו הרי הוא מחוייב לעשות כן.. .